

A szakmai önéletrajz retorikai és kulturális elemzése

Furka Ildikó

Deena Levine már 1987-ben megjelent *The culture puzzle* című művében kifejti, hogy a kulturális különbségek kiszámítható kommunikációs félreértéseket okoznak. Azóta jelentős empirikus kutatási tevékenység fejlődött ki, mind az interkulturális kommunikáció, mind a kontrasztív retorika területén. Azonban míg bizonyos műfajok és nyelvek jelentős figyelmet élvezhettek, mások kutatása hiányosnak mutatkozik annak ellenére, hogy milyen fontos szerepet töltenek be a szakmai kommunikációban. A jelenlegi tanulmány két ilyen kevésbé kutatott, szorosan összekapcsolódó műfaj retorikai és kulturális sajátosságait tárja fel: a szakmai önéletrajzét és a hozzá kapcsolódó motivációs levélét.

A tanulmány célja kettős. Elméleti célja egy olyan elméleti alapú elemzési modell felállítása, amely lehetővé teszi a szakmai önéletrajz retorikai struktúrájának szisztematikus elemzését. A dolgozat másik célkitűzése egy olyan empirikus vizsgálat eredményeinek bemutatása, amely (1) teszteli a fent említett modell alkalmazhatóságát és (2) feltérképezi a magyar diákok által angolul írt önéletrajzi és motivációs levél-korpusz szövegeinek retorikai struktúráját és kulturális mintázatát. A dolgozat három kérdésre keres választ:

1. Milyen tapasztalatuk van magyar diákoknak a szakmai önéletrajz és a motivációs levélírás területén?
2. Milyen retorikai struktúra jellemzi a magyar diákok angol nyelven írt szakmai önéletrajzait és motivációs leveleit?
3. Van-e jellegzetes kulturális sajátossága a magyar diákok angol nyelven írt szakmai önéletrajzainak és motivációs leveleinek?

A tanulmány magyar diákok angol nyelvű önéletrajzait és motivációs leveleit vizsgálta. Emellett kérdőív segítette az első kutatási kérdéshez szükséges háttér-információk rögzítését. A retorikai struktúra elemzés az önéletrajzok esetében a korábban említett elméleti alapú modellre, míg a motivációs levelek esetében Bhatia 1993-as mozzanat-lépés modelljére épül. A szövegek kulturális mintázatának feltárására Hofstede (1991), Hall (1973) és Trompenaars és Hampden-Turner (1998) kulturális dimenzió meghatározásai szolgáltak alapul. Az elemzés megbízhatóságát kettős kódolás biztosította.

Mivel a jelenlegi tanulmány kvalitatív kutatásra épül, a szakmai önéletrajz elméleti modelljének bemutatása mellett fő célja a két műfaj retorikai szövegszerkezetével és kulturális mintázatával kapcsolatosan megfogalmazható hipotézisek bemutatása. Egyúttal rámutat arra is, hogy milyen mértékben érezhetők az eredeti kultúra sajátosságai a célnyelvi szövegben. Végül a dolgozat az eredmények gyakorlati alkalmazását tárgyalja, mely szerint a szakmai önéletrajz és a hozzá szorosan kapcsolódó motivációs levél több hangsúlyt igényel az oktatásban egyrészt a kulturális különbségek tudatosítása, másrészt az érettségiző fiatalok piaci versenyképességének növelése miatt.

Hivatkozások:

- Bhatia, V. K. 1993. *Analyzing Genre: Language Use in Professional Settings*. NY: Longman.
- Hall, E. T. 1973. *The Silent Language*. New York: Anchor Books.
- Hofstede, G. 1991. *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. London: Harper Collind Publishers.
- Trompenaars, F., Hampden-Turner, C. 1998. *Riding the Waves of Culture*. New York: McGraw Hill.